

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ
УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
Факультет культурології та соціальних комунікацій
Кафедра музейно-туристичної діяльності**

**Силабус
навчальної дисципліни
«ІСТОРІЯ УКРАЇНИ: ЦИВІЛІЗАЦІЙНИЙ ВИМІР»**

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Спеціальність – 024 Хореографічне мистецтво

Освітньо-професійна програма – «Народна хореографія»
«Сучасна хореографія»
«Бальна хореографія»

Рівень вищої освіти – перший бакалаврський

Харків, 2024

Силабус склала:

Кандидат історичних наук, доцент кафедри музейно-туристичної діяльності

Бірьова Ольга

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри музейно-туристичної діяльності

Протокол № 1 від 22 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри музейно-туристичної діяльності

(підпис) _____ Анатолій ЩЕРБАНЬ

Зміни до робочої програми оновлено на засіданні кафедри музейно-туристичної діяльності

Протокол № 7 від 4 листопада 2024 р.

Завідувач кафедри музейно-туристичної діяльності

(підпис) _____ Анатолій ЩЕРБАНЬ

Робочу програму затверджено на засіданні ради факультету культурології та соціальних комунікацій

Протокол № 1 від «26» серпня 2024 року

Голова ради факультету КСК _____ Наталя КОРЖИК

Зміни до робочої програми оновлено на засіданні ради факультету культурології та соціальних комунікацій

Протокол № 4 від «21» листопада 2024 року

Голова ради факультету КСК _____ Наталя КОРЖИК

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Назва дисципліни	<i>Історія України: цивілізаційний вимір</i>
Викладач	 <p>Бірьова Ольга Юріївна https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/ksk/mtd/biryova.html Авторський профіль: https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/naukometr/profile/b/birova11.pdf</p>
Контактний телефон та e-mail викладача	+38(095)-888-2008 olga72480@gmail.com
Інформація про консультації	щотижня
Логіка вивчення курсу	<p><i>Пререквізити:</i> Дисципліна «Історія України: цивілізаційний вимір» функціонує і розвивається у нерозривному зв'язку із багатьма суспільними науками (історія української культури, історія світової художньої культури, історія театру та ін.).</p> <p><i>Постреквізити:</i> Своєю чергою, здобуті студентами у ході вивчення навчальної дисципліни «Історія України: цивілізаційний вимір» історичні знання у вигляді умінь, навичок стане теоретичним підґрунтям подальшого навчання у вищій школі.</p>

2. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Навчальна дисципліна «Історія України: цивілізаційний вимір» належить до обов'язкових предметів, циклу загальної підготовки. Вона покликана допомогти студенту досягти розуміння сутності історичного процесу, навичок науково-практичної та науково-дослідної роботи; надати знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово; здатність робити презентації усно з візуальним супроводом.

3. МЕТА КУРСУ

Мета вивчення дисципліни – визначити особливості розвитку українського народу від стародавніх часів до сьогодення; вивчити політичний і соціально-політичний розвиток, стан культури; вміти користуватися історичною літературою. У результаті вивчення даного курсу студент повинен знати стан внутрішньої і зовнішньої політики України, основні тенденції розвитку українських земель у різні періоди їх історії, основну хронологію подій.

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, і місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК07. Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності.

СК09. Здатність збирати, обробляти, аналізувати, синтезувати та інтерпретувати художню інформацію з метою створення хореографічної композиції.

СК17. Здатність враховувати економічні, організаційні та правові аспекти професійної діяльності.

5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН01. Визначати взаємозв'язок цінностей громадянського суспільства із концепцією сталого розвитку України.

ПРН03. Вільно спілкуватись державною мовою усно і письмово з професійних та ділових питань.

ПРН06. Розуміти роль культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Ознаки курсу	Обов'язкова	
Формат курсу	Денна форма навчання, 1 семестр	
Обсяг курсу	кількість кредитів – 3	
	загальна кількість годин – 90	
	<i>Денна форма навчання</i> аудиторна робота – 30 год лекції - 20 год семінари - 10 год самостійна робота - 60 год	<i>Заочна форма навчання</i> аудиторна робота – 10 год лекції - 6 год семінари - 4 год самостійна робота - 80 год

Технічне і програмне забезпечення / обладнання	Переносна мультимедійна система: проектор ViewSonic VS13870 2015 р., колонки Sven BF21R 2015 р., переносний екран, ноутбук Lenovo ThinkPad T480S (введення у експлуатацію – 2022 р.); ПЗ: Firefox 130.0.1, Chrome 129.0.6668.70/71, LibreOffice 24.8.2, OpenOffice 4.1.15, PDF XChange Viewer 10, 7-zip 23-01, Zoom 6.2.0 (не потребує ліцензування); проектор мультимедійний Ben QMX808 ST, інтерактивна дошка Tecno WC (введення у експлуатацію – 2020 р.). Classroom, Meet у корпоративному освітньому сервісі Google Workspace for Education у разі навчального процесу онлайн.
Форми, види навчальних занять та методи навчання	Форми: навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи. Види: лекції, семінарські. Методи: Проблемний (проблемно-пошуковий) метод; вербальний метод; інтерактивні методи (діалог Сократа, PRES-формула).
Поточний контроль	Опитування (усне та письмове); доповідь на семінарських заняттях; презентація самостійної роботи в електронній формі (Canva, PowerPoint).
Підсумковий контроль	Екзамен
Політика курсу*	Умовами опанування навчальної дисципліни: «Історія України: цивілізаційний вибір» є: <ul style="list-style-type: none"> ● систематичне виконання усіх поставлених завдань; ● дисциплінарні та організаційні вимоги (використання електронних пристроїв під час занять, їжі та напоїв тощо); ● дотримання Правил внутрішнього розпорядку для осіб, які здобувають вищу освіту в ХДАК (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/pvr/pravila_s_20.pdf); ● дотримання академічної доброчесності (інформація щодо академічної доброчесності – сайт ХДАК – https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/acad_dobr/acad_dobr.html, Кодекс академічної доброчесності ХДАК (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/kodeks_ad/kodeks_ad.html)); ● запобігання / протидія булінгу (цькуванню) – (Положення про політику запобігання і протидії булінгу (цькуванню) у ХДАК https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pzpb22.pdf); ● невідкладне вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до Положення про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій в освітньому процесі в ХДАК (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_ppvks2.pdf); ● визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здійснюється відповідно до Положення про порядок визнання

	<p>результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ХДАК https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pvrn_23.pdf;</p> <ul style="list-style-type: none"> • відпрацювання пропущених занять на основі самостійної роботи з наданням відповідних результатів за встановленими формами виконання.
--	--

7. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин дфн/зфн			
	усього	л	с	с.р.
Тема 1. Вступ.	6	2/0,5	-	4/5,5
Тема 2. Зміни в адміністративно-територіальному поділі України.	12	2/0,5	2/0,5	8/11
Тема 3. Київська Русь – світова держава Середньовіччя.	6	2/0,5	-	4/5,5
Тема 4. Козацтво: український феномен та міжнародне значення.	12	2/0,5	2/0,5	8/11
Тема 5. Релігійні та освітні процеси в Україні: світові паралелі.	6	2/0,5	-	4/5,5
Тема 6. Трансформація соціальних відносин та відродження національної свідомості.	12	2/0,5	2/1	8/10,5
Тема 7. Економічний розвиток України в контексті світових досягнень.	6	2/0,5	-	4/5,5
Тема 8. Участь українців у міжнародних війнах.	12	2/0,5	2/1	8/10,5
Тема 9. Світові традиції парламентаризму в Україні. Світова дипломатія: український внесок.	6	2/1	-	4/5
Тема 10. Внесок України у світову культуру.	12	2/1	2/1	8/10
Усього	90	20/6	10/4	60/80

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль:

Денна форма навчання

Робота на семінарських заняттях – максимально 20 балів (5 семінарів по 4 бали);

Самостійна робота – максимально 40 балів (по 4 бали за кожну тему).

Заочна форма навчання

Робота на семінарських заняттях – максимально 8 балів (2 семінари по 4 бали);

Самостійна робота – максимально 52 бали (від 4 до 7 балів за тему).

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю: 60 балів.

Підсумковий контроль (екзамен) – максимально 40 балів.

Всього: 100 балів.

Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний контроль										Екзамен	Усього
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
4	8	4	8	4	8	4	8	4	8	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		екзамен
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	задовільно
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва	Хід виконання роботи	Кількість балів ДФН	Кількість балів ЗФН
1.	Аналіз статей «Руської Правди».	1. Кількість редакцій «Руської Правди». 2. Питання авторства джерела. 3. Основний зміст документу. 4. Соціальний поділ населення. 5. Грошові одиниці Київської Русі, згідно джерела.	4	
2.	Гетьманські статті: порівняльний аналіз	1. Походження та час створення джерела. 2. Аналіз Березневих статей. 3. Переяславські статті. 4. Московські статті. 5. Глухівські статті.	4	4

		6. Конотопські статті. 7. Порівняльний аналіз основних питань, зазначених в статтях.		
3.	Український танець: витоки та традиції.	1. Хороводи та їхнє значення у слов'янських народів. 2. Побутові танці українців та інших слов'ян. Народна героїка. 3. Сюжетні танці.	4	
4.	Аналіз документів часів Української революції 1917-1921 рр.	1. Аналіз універсалів Центральної Ради. 2. Конституція М. Грушевського. 3. Спогади діячів Української революції 1917 – 1921 рр. 4. УНП: лідери та програма.	4	4
5.	Публічна та цифрова історія.	1. Особливості публічної. 2. Заклади культури та освіти – транслятори історичного знання. 3. Цифрова історія в сучасному житті. 4. Розбір кейсу достовірності цифрової інформації.	4	
Разом			20	8

10. ТЕМИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва	Кількість балів дфн/зфн
1	Трипільська культура: характеристика та історичні оцінки	4/4
2	Галицько-Волинська держава – наступниця Київської Русі.	4/7
3	Приєднання українських земель до Литви та Польщі.	4/4
4	Формування козацького стану.	4/7
5	І. Мазепа – меценат української культури.	4/4
6	Становище українських земель у ХІХ ст.	4/6
7	Розвиток промисловості та сільського господарства початку ХХ ст.	4/4
8	Україна в роки Другої світової війни.	4/6
9	"Відлига" та її характер в Україні.	4/4
10	Зовнішня політика незалежної України.	4/6

11. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТУ

1. Спеціальні історичні дисципліни та їх призначення.

2. Джерела з історії України.
3. Символіка України.
4. Історична хронологія.
5. Історіографія.
6. Трансформація адміністративного поділу України.
7. Заселення Слобідського регіону.
8. Заселення Південної України та Криму.
9. Версії генезису слов'янських племен.
10. Київська Русь (Україна): питання утворення держави.
11. Перші правителі Київської Русі (України) та розквіт держави.
12. Версії виникнення козацтва.
13. Запорізька Січ: територія та устрій.
14. Українська козацька революція в контексті світових революцій середньовіччя.
15. Ліквідація Запорозької Січі та її історичне значення.
16. Козацькі традиції боротьби за свободу у XVIII ст.
17. Давні форми вірувань та релігія слов'янських племен.
18. Світова Реформація та Україна. Представники протестантизму в Україні.
19. Доля українських церков у XX ст. за часів радянської влади.
20. Виникнення університетів в Україні: світове значення.
21. Соціальний поділ населення в часи Київської Русі та литовсько-польську добу.
22. Соціальний поділ населення у XVIII-XIX ст.
23. Соціальні зміни у XX ст.
24. Економічний розвиток в часи Київської Русі.
25. Економіка України в литовсько-польські часи.
26. Економічний розвиток у XVIII-XIX ст.
27. Економічний розвиток у XX-XXI ст.
28. Україна у війнах за часів литовського та польського панування.
29. Українці у війні з Наполеоном.
30. I Світова війна та Україна.
31. Українці у II світовій війні. Наслідки війни для України.
32. Анексія Криму та Донбасу.
33. Український театр: історія поступу.
34. Український фольклор.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

1. Бакалець О. А. Історія України з найдавніших часів до початку XXI століття: конспект лекцій, персоналії, таблиці, документи, хронологія, словник: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. Львів: «Магнолія 2006», 2015. 524 с. Історія України (для студентів всіх бакалаврських напрямів) : навчальний посібник / А. І. Безуглий, Л. П. Громова, Д. О. Мельников, А. Б. Пономаренко. Вінниця : ВНТУ, 2008.
2. Бойко О.Д. Нариси з новітньої історії України: (1985 – 1991 рр.): Навч. посіб. / О.Д. Бойко. – К.: Кондор, 2004. – 356 с.
3. Борисенко В.Й. Курс української історії з найдавніших часів до XX ст. / В. Й. Борисенко. – К.: Либідь, 1998. – 616 с.

4. Грицак Я. Нарис історії України: формування модерної української нації XIX–XX ст. 2-е видання. Київ, 2019.
5. Грицак Я. Подолати минуле. Київ, 2022.
6. Грушевський М. Історія України-Руси: В 11т., 12 кн.–Київ, 1991–1999.
7. Грушевський М. Новий період історії України.–Київ, 1992.
8. Історія України: навчальний посібник / В. Б.Гарін, І. А. Кіпцар, О. В. Кондратенко. К., 2012.
9. Комаринська З. М. Історія України : посібник для самостійного вивчення та підготовки до семінарських занять. Львів : ЛБІ НБУ, 2005. 191 с.
10. Литвин В.М. Історія України / В.М. Литвин. – Вид. 3-е. – К.: Наук.думка, 2009. – 821 с.
11. Мицик Ю. Бажан О. Від трипільців до кіборгів. Коротка історія України. Видання друге. Київ, 2020.
12. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. - Харків, 2016.
13. Полонська-Василенко Н. Історія України. - Т.1.-К.,1992.
14. Савченко Н. М. Історія України: модульний курс : навчальний посібник. К. :Видав. «Фірма ІНКОС», «Центр навчальної літератури», 2006. 544 с.
15. Федака С. Д. Історія України з найдавніших часів до 1648 року: Навч. посіб. К., 2014.

Інформаційні ресурси Інтернет

1. Бібліотека Харківської державної академії культури. Режим доступу: <http://lib-hdak.in.ua>
2. Національна бібліотека України ім. І.І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>
3. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка. Режим доступу: <http://korolenko.kharkov.com>
4. Центральна наукова бібліотека Харківського Національного Університету ім. В.Н. Каразіна. Режим доступу: <http://www-library.univer.kharkov.ua/ukr/>